

ד"ר אורי ריחני.
"האב השכול"
ביקש להיפגש
עם המושטלים

דמעות בעיניים

לא פחות מ־21 ניתוחי השתלת קרניות בוצעו במהלך המלחמה במחלקת העיניים בנהריה. רוב הקרניות נתרמו בידי בני משפחתם של קורבנות הקטיושות. ד"ר אורי ריחני, מנהל מחלקת העיניים ומי שפנה לכל משפחה כדי לבקש את תרומת האיברים: "עד עכשיו אני לא מצליח להבין איך המשפחות הללו מצאו את תעצומות הנפש להגיד לי כן"
■ עמיר שינקמן

גם היום, במבט לאחור, ד"ר אורי ריחני, מנהל מחלקת העיניים, מודה שהוא עדיין מתקשה לעכל את אשר חווה במהלך המלחמה. עדיין הוא נפעם מגדלות הנפש של אנשים שאיבדו זה עתה את היקר להם מכול ומצליחים להתעלות מעל לכאבם הנורא ולתרום את איברי יקיריהם. עדיין הוא מתרגש מהאחוה האנושית שהתגלתה במלוא עוצמתה על רקע הרוע שמעברו השני של הגבול, אחווה שלה היו שותפים יהודים ונוצרים, בדווים ודרוזים.

נס כפול

שנתיים המתין יואל כמיסה בן ה־29 מצפת, שסבל מעיוורון כמעט מוחלט בשתי עיניו, לתרומת קרנית.

את הסיפור הבא לא יכול היה להמציא גם הסופר בעל הדמיון הפרוע ביותר. מעורבים בו צירופי מקרים מצמרדים, אנשים אצילי נפש ורופא עיניים מסור, שסיכן את חייו כדי להציל את מאור עינו של חולה, ומבלי שהתכוון – הציל בעקיפין גם את חייו.

ואם לא די בכך, הסיפור הזה הוא רק אחד משורה של סיפורים מדהימים ומרגשים, שכולם התרחשו במהלך ימי המלחמה במחלקת העיניים של בית החולים בנהריה – אותה מחלקה שספגה פגיעה ישירה של קטיושה, ושחוליה פוגו מבעוד מועד. והנה לנו צירוף המקרים הראשון, אחד מני רבים.

בעוד הקטיושות ממשיכות ליפול על העיר, דהר ד"ר אורי ריחני במכוניתו אל המלון, בדרכו למשימה רגישה וקשה: לבקש מבני המשפחה לתרום את קרניות האחים שנהרגו

עד אותו יום חמישי, 3 באוגוסט, שבו נורה מטח קטיושות על עכו. אחת מהן קטלה חמישה בני אדם, בהם שני אחים, אריה וטירן תמם.

ביתה של משפחת תמם ניזוק קשות, ובני המשפחה האבלה עברו להתגורר זמנית במלון "חוף התמרים" שבעיר. זמן קצר לאחר מכן, בעוד הקטיושות ממשיכות ליפול על העיר, דהר ד"ר אורי ריחני במכוניתו אל המלון, בדרכו למשימה רגישה וקשה: לבקש מבני המשפחה לתרום את קרניות האחים שנהרגו.

"שוחחתי עם אחיהם של שני ההרוגים, מוטי תמם, וביקשתי את הסכמתו לתרומת הקרניות", משחזר ד"ר ריחני. "האיש האציל הזה, שזה עתה שכל את שני אחיו, לא היסס ונתן את הסכמתו".

למחרת היום צלצל הטלפון בביתו של יואל כמיסה. "על הקו היה ד"ר ריחני", נזכר יואל, "הוא אמר לי שישנה תרומה של קרנית עבורי ועבור שלושה חולים נוספים".

כעבור יום עבר כמיסה בהצלחה את ניתוח ההשתלה. בעודו מתעורר מתרדמת הניתוח בחדר ההתאור ששות, באו בני משפחתו לבקרו וסיפרו לו, כי בהיותו על שולחן הניתוחים פגעה קטיושה בביתו בצפת.

"אם לא הייתי באותה שעה בבית החולים, הייתי בבית והייתי עלול להיפגע ישירות מרסיסי הקטיושה. מי היה מאמין ששני דברים טובים קורים לך בתוך יום אחד?", אמר כמיסה, כשהוא מתקשה לעכל את

ביצעו ד"ר ריחני ואנשי צוותו במהלך המלחמה – מספר מדהים, גבוה בהרבה מן הממוצע. הקרניות, רובן ככולן, נתרמו בידי קרובי משפחה של הרוגי המלחמה. איש לא סירב לבקשתו של ד"ר ריחני לתרום את איברי יקירו.

"בימים רגילים אנחנו מתקשים לשכנע לא מעט משפחות לתרום את איברי בניהן", מספר הרופא, "אבל בימי המלחמה – כל המשפחות, ללא יוצא מהכלל, התעלו על עצמן, התגברו על סערת הרגשות שבה היו נתונות והשיבו בחיוב, זמן קצר אחרי שאיבדו באופן כה טרגי את היקרים להם מכול".

אחד מאותם גיבורים אצילים הוא נאסר אחמד פתח אללה אסדי מדיר אל-אסד, ששכל ברגע נורא אחד את

רעייתו מרים ואת בנו בן ה-5 פתחי, שנהרגו במטבח ביתם מפגיעה ישירה של קטיושה.

בערבו של אותו יום, בעודו מוכה הלם ויגון, לא היסס אסדי כאשר פנה אליו ד"ר ריחני וביקש את הסכמתו לתרום את הקרניות מעיני בנו ורעייתו. היתה לו רק בקשה אחת: להיפגש עם המושתלים שיקבלו את הקרניות. "בעיניים שלהם אני אראה את בני ואשתי", אמר.

כארבע שעות לאחר מכן צלצלו הטלפונים הניידים של אבי כהן, בן 30, מצפת ושל רמדאן רמדאן, בן

עכורות, עיניה קטנות מאוד, והעדשה התוך עינית היתה עכורה עם ירוד (קטרקט) מולד. היא עברה ניתוח של השתלת קרנית ועדשה.

"הניתוח היה מורכב ומסובך ונמשך מספר שעות, על רקע קולות הבומים של הקטיושות", מספר ד"ר ריחני. "במהלך הניתוח נכרתו הידוקים וחיבורים בין הקרנית לקשתית ולעדשה, העדשה העכורה הוצאה, ובמקומה הושתלה עדשה פלסטית, בנוסף להשתלת הקרנית. כעת מצפה לילדה תקופת שיקום

ום להחזרת כושר הראייה, מאחר שלא ראתה מאז הלידה".

הקרנית השנייה הושתלה בעינה של ענבל שגב בת ה-18 מנהריה, שראייתה הידרדרה מאוד בגלל עיוות והצטלקות עכורה בשתי הקרניות כתוצאה ממחלה (קרטוקונוס) במצב מתקדם.

למחרת הניתוח כבר התחילה ענבל לקרוא, וראייתה, לדברי ד"ר ריחני, תמשיך ותשתפר.

במקרה נוסף הושתלו קרניות של חייל מילואים שנהרג בלבנון, לאחר שאלמנתו נתנה את הסכמתה לתרומת הקרניות.

מתנתק מהעולם

כל הניתוחים להשתלת הקרניות התקיימו בחדרי הניתוח המוגנים שנבנו במיוחד במרחב המוגן של בית החולים. חלקם בוצעו כאשר

ברגע שאתה נכנס לחדר הניתוח, אתה מתנתק מהעולם.

אתה מרוכז בעבודה, שנעשית בדיוק של מיקרונים. לכן לא הניתוחים

תחת אש היו החלק הקשה בעבודה שלי, אלא המפגשים עם

משפחות התורמים ברגעים המרים ביותר שלהן //

בית החולים היה נתון תחת מתקפת קטיושות.

"ברגע שאתה נכנס לחדר הניתוח, אתה מתנתק מהעולם", מסביר ד"ר ריחני. "אין לך אפשרות לחשוב מה מתחולל בחוץ. אתה מרוכז בעבודה, שנעשית בדיוק של מיקרונים. לכן לא הניתוחים תחת אש היו החלק הקשה

בעבודה שלי, אלא המפגשים עם משפחות התורמים, ברגעים המרים ביותר שלהן, בדיוק אחרי שחרב עליהן עולמן. זה מחייב כוחות נפש עצומים. אלה היו רגעים קשים מאוד בשבילי, אבל זה כאין וכאפס לעומת מה שעבר על המשפחות האלה. עד עכשיו אני לא מצליח להבין איך הן מצאו את תעצומות הנפש להגיד לי כן".

31, מפקיעין. על הקו היה ד"ר אורי ריחני, שבישר להם כי נמצאו תורמים להשתלת קרניות בעיניהם.

ניתוח מורכב ומסובך

גם שוגמוקטרן בת ה-4 מכפר שיבלי זכתה במאור עיניה הודות לגדלות נפשו של אב מהעדה הדרונית, סמיר פארס תושב רמה, שילדו בן ה-4, אדיר, נפצע בראשו באורח קשה כתוצאה מנפילת חפץ כבד, ומצבו הוגדר מוות קליני. האב הסכים לתרום את איבריו של בנו, ביניהם קרניות עיניו.

אחת מהן הושתלה בעינה של מוקטרן, שסבלה ממוחלת עיניים נדירה ביותר כתוצאה ממום מולד (אנומליה ע"ש פיטר). הקרניות היו

הנס הכפול שאירע לו, ועדיין הוא נרגש מהמחווה של משפחת תמם. "שנתיים חיכיתי לניתוח הזה, אבל השמחה שלי מהולה בכאב על משפחה שאיבדה ברגע נורא אחד את היקר לה מכול", מלמל.

גם ד"ר ריחני מתקשה למצוא מילים לתאר את גדלות נפשה של משפחת תמם. הקרניות שנתרמו השיבו לא רק את מאור עיניו של יואל כמיסה, אלא גם של שלושה אנשים נוספים: ניקולא אליאס בן 27 מאבו סנאן, אלון בן גיגי בן 18 מעפולה ורביע סוועאד בן 14 מהכפר חוסניה.

להיפגש עם המושתלים

לא פחות מ-21 השתלות קרנית